

Forelesningsplan *Menneskerettigheter, flerkulturell forståelse og konflikthåndtering.*

13.09.11 Lars Petter Soltvedt
09.11.11. Lars Petter Soltvedt

1. HELGESAMLING modul 3 Konflikthåndtering og konfliktbegrensning

Fredag 23. september kl. 1000-1200 Velkommen til nytt semester.

Førsteamanuensis Lars Petter Soltvedt ved Høgskolen i Buskerud ønsker velkommen til nytt semester ved studiet *Menneskerettigheter, flerkulturell forståelse og konflikthåndtering*. Vi ønsker spesielt nye studenter velkommen. Etter en kort presentasjon av studentene vil studieplanen for modul 3 *Konflikthåndtering og konfliktbegrensning* bli nøye gjennomgått. Modulens innhold vil deretter bli satt i perspektiv av terrorhandlingene i Norge den 22. juli i år. Praktiske beskjeder vil også bli overlevert. Felles lunsj mellom ca. kl. 1230 og 1300. Høgskolen spanderer!

Sted: - Høgskolen i Buskerud, studiested Drammen (HIBU) Rom A-3502.

Modul 3 konflikthåndtering og konfliktbegrensning

Formålet med denne modulen er først og fremst at studentene utvikler innsikt i konflikthåndtering og konfliktbegrensning. I denne sammenheng vil vi søke å påpeke sammenhenger og betingelser for konflikt og konflikthåndtering på globalt, nasjonalt og lokalt nivå. Vi vil se på konflikt og konflikthåndtering i ulike sammenhenger, både mellom stater og innad i stater, samt mellom individer og grupper av individer i ulike omgivelser. Vi vil lære studentene praktiske metoder og ferdigheter i konflikthåndtering og kommunikasjon. Det vil i den sammenheng bli lagt vekt på egen handlingskompetanse i forhold til det å forstå individer i konflikt, konflikt i grupper og konflikt i lokalmiljøet. Teorier, modeller og eksempler både fra inn- og utland vil trekkes inn i den grad dette belyser og gir nødvendig kunnskap og forståelse for å utvikle disse ferdighetene.

Vi beveger oss allerede i løpet av den første helgesamlingen inn i konfliktfylte omgivelser, ved å forholde oss både til "den arabiske våren" og den nær sagt evigvarende konflikten i Nord Irland. Lørdag vil først Annette Fath-Lihic

fra IDEA – International Institute for Democratic and Electoral Assistance, som den første av to representanter derfra, forholde seg til demokratiet som konflikthåndteringsmekanisme. Dette vil hun gjøre ved å fokusere på ulike valgsystem, hvis fremste formål jo er å forene og kontrollere konflikt. IDEA spiller i dag en viktig rolle som rådgivende institusjon i utviklingen av demokratiske styresett i blant annet Egypt og Tunis. De var rådgiver ved utviklingen av Iraks nye grunnlov i 2005, og vil sannsynligvis også spille en rolle som rådgivende institusjon i utviklingen av demokratisk styresett i Libya. IDEAs generalsekretær er for øvrig Vidar Helgesen, tidligere statssekretær i Utenriksdepartementet. Deres web adresse er www.idea.int

Naureen Tadros er den andre som kommer til oss fra IDEA. Hun vil gå nærmere inn på utviklingen i Egypt, ved spesielt å fokusere på den rolle internasjonale organisasjoner har spilt i utviklingen som ledet opp til Mubaraks fall tidligere i år:

My talk will examine the role of international organizations in democracy and governance promotion in the Middle East in the light of the events of the Arab Spring. I will focus particularly on Egypt, the one country where success or failure in replacing an authoritarian regime with liberal democracy could have the greatest regional impact. I will discuss the context in which international organizations carrying out democracy promotion have operated in Egypt, and the work they undertook in the years leading up to the fall of the Mubarak regime. In considering the current situation, and the prospects for a productive role for democracy promotion organizations in the region more generally, I will raise a couple of key questions that should be considered by democracy promotion organizations, with a particular emphasis on the heterogeneous nature of the countries of the Arab World and of whether technical aspects of election administration will be able to catch up with the increased levels of political participation and the higher expectations resulting from and created by the recent uprisings. Finally, I will offer a view of what I think the main objectives of international organizations in democracy and governance promotion in the Arab World should now be.

Søndag får vi besøk fra Nord-Irland. Ms Maureen Hetherington er direktør ved *the Junction* i Londonderry, en by preget av konflikt og motsetninger mellom protestanter og katolikker i årtier. Maureen vil først presentere oss for bakteppet for konflikten i Nord-Irland. Hun vil deretter ta for seg fredsprosessen som ga oss "the Easter Agreement" i 1998, og de forsøk på forsoning hennes organisasjon og andre har vært engasjert i for å skape en bærekraftig fred i Nord-Irland. Som hun sier det selv:

I will inform you of the activities of the Junction, with particular reference to my own work Towards Understanding and Healing in Northern Ireland. Towards Understanding and Healing (TUH) is an organization that recognizes individual

experience in the context of the larger story of conflict in Northern Ireland. TUH offers a safe space for people to begin to articulate personal stories and also listen to other stories, or "truths" in a way that does not diminish their own experience.

Sted: A-3502

For nye studenter vil vi i løpet av første helgesamling tilby innføring i informasjonskompetanse og elektronisk biblioteksbruk ved Høgskolen i Buskerud. Vi vil også gi de nye studentene en innføring i fjernundervisningsprogrammet *Fronter*, som det er viktig studentene behersker. Vi vil også gjennom en kort forelesning for nye studenter si noe om det menneskerettslige grunnlag studiet kan sies å hvile på.

Forlesningene både lørdag og søndag vil bli på engelsk.

Tidsplan:

Fredag 23. september.

1300-1500 (for nye studenter).

Innføring i fjernundervisning ved internettprogrammet *Fronter*. Ved IT-avdelingen, Høgskolen i Buskerud.

Innføring i informasjonskompetanse og elektronisk biblioteksbruk for studenter ved Høgskolen i Buskerud. Ved høgskolebiblioteket.

Sted: - HiBu U2502

1300-1400

Gjennomgang av eksamen for modul 2 Flerkulturell forståelse. Ved stipendiat Christian Stokke.

Sted: - HiBu A3502

Lørdag 24. september.

0900 – 1200

Forelesning ved Annette Fath-Lihic fra IDEA – International Institute for Democracy and Electoral Assistance i Stockholm. *Democratic Practice: Managing Power, Identity and Difference*. Annette Fath-Lihic vil se på demokratiet i sine ulike varianter – med referanse til både politisk system og valgsystem, og med utgangspunkt IDEAs i arbeid diskutere de ulike elementer som bidrar til å gjøre et demokratisk valg "fritt og rettferdig."

Sted: A-3502

1300 - 1500

Forelesning ved Mrs Naureen Tadros fra IDEA, USA og Egypt. Hun vil gå nærmere inn på utviklingen i Egypt, ved spesielt å fokusere på den rolle internasjonale organisasjoner har spilt i den demokratiske utvikling som ledet opp

3

til President Mubaraks fall tidligere i år. Hun vil også stille en del relevante spørsmål hva angår internasjonale organisasjoners rolle i den videre utvikling av demokratiet i den arabiske verden.

Sted: A-3502

Søndag 25. september

1000 – 1200 and 1300 - 1500

Forelesning ved Ms Maureen Hetherington. Maureen vil først presentere oss for bakteppet for konflikten i Nord-Irland. Hun vil deretter ta for seg fredsprosessen som ga oss "the Easter Agreement" i 1998, og de forsøk på forsoning hennes organisasjon og andre har vært engasjert i for å skape en bærekraftig fred i Nord-Irland.

Maureens tilnæringsmåte er basert på "storytelling" i forsøk på å etablere en felles sannhet om overgrep i den snart hundreårige konflikten mellom katolikker og protestanter i Irland. Ved å lytte til andres historier og fortellinger blir det kanskje lettere å akseptere egne trauma. Maureen bringer med seg egne fortellinger, og vil forsøke å engasjere studentene og formidle innsikt gjennom ulike praktiske øvelser. Dere kan lese mer om henne og organisasjonens arbeid på www.thejunction-ni.org/towardsunderstandingandhealing.htm

Sted: A-3502

2. HELGESAMLING

I løpet av denne helgesamlingen vil vi presentere ulike teoretiske ståsted til forståelse for konflikt og konflikthåndtering – på ulike nivå! Hovedansvaret for dette har to tidligere gjesteforelesere hos oss påtatt seg: Tyrone Savage og Kris Vanspauwen. Begge har både teoretisk og praktisk erfaring fra konflikt og konflikthåndtering på ulike nivå – internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Tyrone Savage er opprinnelig fra Sør-Afrika. Han arbeider med sin doktorgrad ved Universitetet i Leiden. Mer opptatt av det akademiske er han for øvrig av det praktiske. Han er for tiden på oppdrag for FN i Nepal – og kommer derfra ens ærend for å være sammen med oss denne helgen –nok en gang.

Kris Vanspauwen har sin doktorgrad i kriminologi og arbeider som kriminolog og konflikthåndterer (mediator) ved Suggnome, som er en NGO og et *Forum for Restorative Justice and Victim-Offender mediation* i Flandern i Belgia.

Vi får i tillegg besøk fra Røde Kors sitt Gatemeglingsprosjekt. Og sist men ikke minst besøk også av Nils Christie – konfliktrådets far i Norge! Forlesningene til Tyrone og Kris vil bli på engelsk. Jeg legger inn programmet slik det foreligger fra dem:

Fredag 21. Oktober

9:00-12:00

Introduction to Conflict Management

- Conflict theories: different approaches to understand conflict
- Conflict resolution: tools to prevent, manage, resolve, transformation conflict
- Conflict figures and trends
- Conflict types: different levels and their interrelationship

13:00-15:00

Conflict transformation at the interstate level

- Introduction: framework, concepts
- Interest-based negotiation vs. Identity-based conflict resolution

- Case studies:
 - Making Peace in the African Great Lakes
 - Debunking Race in the South African Negotiation Process

Lørdag 22 oktober

9:00-12:00

Conflict transformation at the intrastate level

Again drawing on the ways in which conflict transformation uses the energies and even hurt! As a force for creating new options, we examine truth commissions as a tool for conflict transformation.

Two truth commissions will be discussed as unique case studies:

- Chile
- South Africa: with a supporting documentary.

13:00-15:00

Conflict transformation at the intergroup & interpersonal level.

We will focus on mediation as the most widely conflict resolution tool known to deal with interpersonal conflicts. We will look at roots, principles, practices and applications, with special attention to cultural diversity in settings at the interpersonal as well as the community or intergroup level.

1500-1700

Vi får besøk av Nils Christie – konfliktrådets far i Norge! Han vil forholde seg til konflikt og forsoning, og straffens egentlige mening. Ikke som samfunnets hevn men som felleskapets ansvar i forhold til ”restorative” i motsetning til ”retributive” justice.

Søndag 23. Oktober

10:00 – 12:00

Tyrone og Kris sitt fokus på konflikt transformering fortsetter, med eksempler fra Midtøsten, Canada og New Zealand – med blant annet dokumentariske eksempler på gruppedialog mellom jøder og arabere I Midtøsten

13:00 – 1500

Hvordan plasserer vi dette i den norske virkelighet? Gatemebling som lokal konflikthåndtering ved **Espen Marius Foss** Nasjonal rådgiver for Gatemebling

Røde Kors

Norges Røde Kors

Sted: A-3502

3. HELGESAMLING

Nansen Dialognettverket og Nansenskolen på Lillehammer vil forestå undervisningen fredag og lørdag i løpet av denne tredje helgesamlingen. Dialog for dem er en samtale mellom mennesker med målet å *forstå* og ikke å forandre den andre. Det å lytte er like viktig som å snakke. Siden tidlig på 90-tallet har Nansenskolen jobbet med forskjellige dialogprosjekter. Skolen arrangerer seminarer der folk fra grupper som står i konflikt med hverandre får snakke sammen, f.eks. iraelere og palestinere eller folk på Balkan. Erfaringene Nansen Dialognettverket har gjort er stikk i strid med det en skulle tro på bakgrunn av nyheter i media: Folk har et stort behov for snakke sammen på tvers av de etniske skillelinjene. Et problem på Vest-Balkan er at det mangler arenaer til dialog. Ofte har deltakerne i dialogseminarene aldri snakket med noen "fra den andre siden." "Fiendebilder oppstår både hjemme og på skolen. Der lærer du hvem som er god og hvem som er ond," sier Steinar Bryn, mangeårig aktivist og fredsforkjemper fra miljøet på Lillehammer. "Bildet blir annerledes hvis folk møter hverandre. Da møter du den andre som menneske."

Fredag 18. november

0900–1200 og 1300 – 1500

Introduksjon. Forventninger og behov. Ved Heidrun Sørli Røhr. Hva trenger mennesker etter krig og menneskerettighetsbrudd? Hvilke forskjellige strategier velges for å håndtere dette? Hva er forsoning? Hva er sammenhengene mellom forsoning og sannhet? Forsoning og rettferdighet? Forsoning og fredsbygging? Fokus med eksempler først og fremst fra Vest-Balkan. Seminaret vil inneholde både gruppearbeid og forelesning. Det vil bli brukt eksempler fra Nansen Dialogs 12 års erfaring med dialogarbeid på Balkan.

Sted: A-3502

Lørdag 19. november

1000 – 1200 og 1300 – 1500

Identitet og konflikt ved Steinar Bryn fra Nansenskolen. Kosovo er det området på Vest-Balkan som i dag har den mest spente politiske situasjonen. Befolkningen lever i uvisshet om framtiden, med traumer fra krig og konflikt. Et resultat av konflikten er økene segregering av befolkningen gjennom de siste 15 årene, ikke bare i den private sfære, men også i politiske institusjoner, massemedia og utdanningssystemet. Steinar Bryn jobber aktivt for å endre dette gjennom tillitsbyggende arbeid blant albanere og serbere i de mest delte lokalsamfunnene i Kosovo. Seminaret vil bestå av dialogøvelser, forelesning og dokumentarfilm om Nansen Dialognettverkets arbeid.

Sted: A-3502

Søndag 20. november

10:00 – 12:00

Fredsprosessen på Filippinene. Hvordan bidrar Norge i den prosessen som tredje part tilrettelegger i de lite kjente fredsforhandlingene som nå pågår på Filippinene? Er det andre norske aktører som bidrar i den prosessen? Er varig fred mulig på Filippinene og hvordan bidrar den filippinske fredsplattformen til det? Foredrag ved Macel Ingles. Hun arbeider som Oslo korrespondent for den filippinske kanalen ABS-CBN og er leder for Filippinsk Ressurssenter, en organisasjon som jobber med å formidle informasjon om filippinske utviklingsspørsmål i Norge, blant annet fredsforhandlingene mellom den filippinske regjeringen og kommunistfronte, National Democratic Front (NDF).

Sted: A-3502

1300-1400 Lars Petter Soltvedt vil forfølge tråden fra Macel Ingels foredrag og trekke noen linjer frem mot neste helgesamling, når Arne Strand fra CMI – Christian Michelsens Institutt i Bergen vil rette oppmerksomheten mot det som i dag – 10 år etter invasjonen av Afghanistan, fremstår som nok et mislykket forsøk på konflikthåndtering.

1400-1500 Kapellan i Uranienborg menighet i Oslo, tidligere MR-student (2008-2010) og Israel/Palestina-kjenner Eirik Mills kommer på besøk til oss på HiBu. Eirik vil sammen med Lars Petter opplyse om tilbudet om en studietur til Israel/Palestina våren 2012-

Sted: A-3502

4. HELGESAMLING

Vårt ståsted denne helgen er det lokale. Hilde Hjelmeland vil først som innvandrer fra Iran presentere oss for hvordan det er å vokse opp i miljø der æreskodeksen står sterkt. Hvordan håndteres konflikter som oppstår i møte med ny virkelighet og nye referanser? Lørdag vil voldsforsker Ragnhild Bjørnebekk fra Politiskolen og Universitetet i Oslo i sine to foredrag fokusere på ungdomsvold og gjengdannelser i lokalmiljøet – samt se på hvilke måter man forsøker å forebygge og kontrollere denne volden på.

Ragnhild Bjørnebekk er forsker på Politihøgskolen og blant de fremste forskerne på ungdom og vold. Hun jobber for tiden med et prosjekt for forebygging av vold i skolen i India, i tillegg til at hun har sittet som rådgiver i en gruppe for som har utviklet program for forebygging av knivvold blant ungdom i Europa for Verdens Helseorganisasjon. Hun har jobbet i mange år med terapi for ungdommer mellom 13 og 18 år som er ute av kontroll, og utviklet en kognitiv eksistensialistisk metode som brukes for å bryte ned kriminell logikk og bygge opp tankegangen til de unge, slik at de mestrer normale rus – og kriminalitetsfrie liv.

Fredag 9. desember

0900-1200 og 1300-1500

Stormen som har lagt seg. Målet er å øke studentenes innsikt og forståelse i forhold til dette emnet som berører hele samfunnet.

Det handler om ære, liv og død. En objektiv skildring eller fortelling av hvordan det er å vokse opp under slike forhold, hvor æreskodeksen står så sterkt. Hva gjør det med individene i nettopp denne familien? Hilde vil forklare de ulike perspektivene i familien, men også sette det norske og kurdiske samfunnet opp mot hverandre, hva skjer med jentene og familiene under prosessen når det offentlige griper inn for å beskytte offeret? Hva er de typiske fellene man trækker i når man ikke kjenner nok til denne problematikken. Hun vil snakke om krysspreset som kan oppstå og hva det gjør med jentene. Hun vil si noe om de livslange prosessene i forhold til psykisk kontroll, kulturkrasj, trussel om tvangsekteskap (arrangert ekteskap) og tilgivelse og forsoning.

Hva skjer etter dette, hvor langt er vi kommet og hva har vi lært?

Sted: A-3502

Lørdag 10 desember

0900-1200 og 1300 - 1500

Voldsforsker Ragnhild Bjørnebekk fra Politiskolen og Universitetet i Oslo vil i sine to foredrag fokusere på ungdomsvold og gjengdannelser i lokalmiljøet – samt se på hvilke måter man forsøker å forebygge og kontrollere denne volden på.

Ragnhild Bjørnebekk er forsker på Politihøgskolen og blant de fremste forskerne på ungdom og vold. Hun jobber for tiden med et prosjekt for forebygging av vold i

8

skolen i India, i tillegg til at hun har sittet som rådgiver i en gruppe for som har utviklet program for forebygging av knivvold blant ungdom i Europa for Verdens Helseorganisasjon. Hun har jobbet i mange år med terapi for ungdommer mellom 13 og 18 år som er ute av kontroll, og utviklet en kognitiv eksistensialistisk metode som brukes for å bryte ned kriminell logikk og bygge opp tankegangen til de unge, slik at de mestrer normale rus – og kriminalitetsfrie liv.

Sted: A-3502

Søndag 11. desember

1000 – 1200

Utdeling av eksamen, oppsummering og evaluering. Ved førsteamanuensis Lars Petter Soltvedt. I tillegg vil Frode Sundre Didriksen holde foredrag med tema "Hvordan skrive en riktig god eksamen!"

Sted: A-3502

1300-1500

Avsluttende foredrag. Som et eksempel på mislykket konflikthåndtering, vil seniorrådgiver fra Christian Michelsens Institutt i Bergen reflektere over situasjonen i Afghanistan. Hva vil skje i landet nå?

Sted: A-3502

Pensum

Det meste av pensum denne høsten vil bli formidlet til studentene enten elektronisk, delt ut som gave eller solgt for en billig penge som kompendium.

Large, Judith and Timothy D. Sisk (2006), *Democracy, Conflict and Human Security. Pursuing Peace in the 21st Century*. Stockholm: International Institute for Democracy and Electoral Assistance. **Deles ut som gave. I tillegg formidlet elektronisk.**

Leirvik, Oddbjørn (2007) *Religionspluralisme. Mangfold, konflikt og dialog i Norge*. Oslo: Pax Forlag. **Anbefales kjøpt**

Rørh, Heidrun S. *Dialog – mer enn ord: Jubileumsskrift for Nansen Dialog 1995-2005*. Lillehammer: Nansenskolen. **Deles ut som gave.**

World Bank Annual Development Report 2011 – Conflict, Security and Development. **Tilgjengelig på Fronter**

I tillegg til følgende artikler som vil bli formidlet til studentene i 2 kompendium til salgs for kr. 200 per stk:

1. Lederach, J. P. (1997). Chapter 2: Characteristics of Deeply Divided Societies, in: *Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies*. Washington DC: U.S. Institute of Peace Press, pp 11-18.
2. Miall, H., Ramsbotham, O., and Woodhouse, T. (1999). Chapter 1: Introduction to Conflict Resolution, in: *Contemporary Conflict Resolution: The prevention, management and transformation of deadly conflicts*. Cambridge: Polity Press, pp. 3-34.
3. Wallensteen, P. (2002). Chapter 1: Understanding Conflict Resolution, in: *Understanding Conflict Resolution: War, Peace and the Global System*. Second Edition. London: SAGE Publications, pp. 3-11.
4. Miall, H. (2004) Conflict Transformation: A multi-dimensional task, in: *Berghof Handbook for Conflict Transformation*, pp. 2-20.
5. Savage T., and Kamwimbi, T. (2006) Eine Gesichte von Gewalt und Gausamkeit. Hat Kongo eine Friedenperspective?, *Der Überblick*.
6. Rothman, J., and Olson, M. L. (2001). From interests to identities. Towards a new emphasis in interactive conflict resolution. *Journal of Peace Research*, 38(3), pp. 289-305.
7. Savage, T., & Vanspauwen, K. (2008). The conflict in the DRC: a story of failed transitions and interlocking conflicts. I. Aertsen, J. Arsovska, H.-C. Rohne, M. Valiñas, & K. Vanspauwen Restoring Justice after Large-scale Violent Conflicts. Kosovo, DR Congo and the Israeli-Palestinian Case Cullumpton: Willan Publishing, pp. 323-335.
8. Zalaquett, J. (1993). Introduction. *The Report of the Chilean National Commission on Truth and Reconciliation*. London and Notre Dame, University of Notre Dame Press, pp. 6-17.
9. Christie, N. (1977). Conflicts As Property. *British Journal of Criminology*, 17, 1, 1-15 (republished in Sullivan, D., and Tifft, L. (eds). *Handbook of Restorative Justice. A Global Perspective*. London: Routledge, pp. 57-68)
10. Umbreit, M. S. (1997). *Humanistic Mediation: A Transformative Journey of Peacemaking*, Minnesota: Center for Restorative Justice and Peacemaking.

11. Maoz, Ifat, "An Experiment in Peace: Reconciliation-Aimed Workshops of Jewish-Israeli and Palestinian Youth," *Journal of Peace Research*, 2000, pp. 721-736.
12. Stuart, B, and Pranis, K. (2006) Peacemaking Circles. Reflections on Principal Features and Primary Outcomes, in: Sullivan, D., and Tifft, L. (eds). *Handbook of Restorative Justice. A Global Perspective*. London: Routledge, pp. 121-133.
13. Uvin, P. (2003). *The Gacaca Tribunals*. D. Bloomfield, T. Barnes, and L. Huyse (eds) *Reconciliation After Violent Conflicts. A Handbook*. Stockholm: International Institute for Democracy and Electoral Assistance, pp. 116-121.

Adresser og kontaktpersoner

Lars Petter Soltvedt Høgskolen i Buskerud, Avdeling for økonomi og samfunnsvitenskapelige fag, Postboks 235, 3611 Kongsberg. Tlf. 32 86 97 07. E-mail: lars.petter.soltvedt@hibu.no.

Frode Sunde Didriksen – frodedidriksen@gmail.com

Kjøp eller bestilling av pensumlitteratur

Pensumbøker kan kjøpes eller eventuelt bestilles hos Akademika på Kongsberg. Vi formidler bestilling av litteratur som blir tilsendt portofritt

Med forbehold om endringer underveis. Følg med på kursets internettsider gjennom <http://www.hibu.no/>